

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní Mgr. Kateřinou Peroutkovou v právní věci

žalobce: **V. T. L.**, narozený dne X
bytem X
zastoupený advokátem Mgr. Markem Sedlákem
sídlem Moravské náměstí 754/13, 602 00 Brno

proti
žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**
sídlem nám. Hrdinů 1634/3, 140 21 Praha 4

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 5. 12. 2023, č. j. MV-180959-4/SO-2023,

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 5. 12. 2023, č. j. MV-180959-4/SO-2023 a rozhodnutí Ministerstva vnitra ČR, odboru azylové a migrační politiky ze dne 4. 9. 2023, č.j. OAM-7614-12/TP-2023 se zrušují a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 20 960 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám právního zástupce žalobce.

Odůvodnění:

- I. Vymezení věci

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

1. Žalobce se žalobou podanou k Městskému soudu v Praze domáhal zrušení rozhodnutí žalované ze dne 5. 12. 2023, č. j. MV-180959-4/SO-2023 (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaná na základě odvolání proti usnesení Ministerstva vnitra, odbor azylové a migrační politiky ze dne 4. 9. 2023, č. j. OAM-7614-12/TP-2023 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“) změnila prvostupňové rozhodnutí podle § 90 odst. 1 písm. c) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) tak, že se řízení o žádosti žalobce zastavuje podle § 66 odst. 1 písm. b) správního řádu.
2. Prvostupňovým rozhodnutím rozhodlo Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky (dále jen „správní orgán I. stupně“) tak, že se správní řízení vedené pod sp. zn. OAM-7614/TP-2023 zastavuje podle § 66 odst. 1 písm. g) správního řádu.

II. Obsah žaloby

3. Žalobce považoval za nesprávný právní závěr žalované, že jeho žádost o vydání povolení podle čl. 8 směrnice č. 2003/109/ES je zjevně právně nepřipustná (dle § 66 odst. 1 písm. b) správního řádu). Uváděl, že směrnice č. 2003/109/ES je pro Českou republiku závazná a existenci povolení požadovaného žalobcem výslovně předpokládá. Žalobce proto namítal, že jeho žádost je právně přípustná a napadené rozhodnutí je proto nezákonné.
4. Žalobce dále namítal, že mu byl sice soudem pravomocně uložen trest vyhoštění z území České republiky na 7 let, stále má však zachováno postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta v Evropském společenství. Uložení trestu ze zákona zanikla platnost žalobcova povolení k trvalému pobytu ve smyslu § 76 písm. b) zákona o pobytu cizinců, nezanikla však platnost jeho právního postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta v Evropském společenství, protože nebylo přijato opatření k vyhoštění za podmínek stanovených v čl. 12 ve smyslu čl. 9 odst. 1 písm. b) směrnice č. 2003/109/ES, ani nebylo vydáno rozhodnutí podle § 85 zákona o pobytu cizinců. Zákon pak podle § 76 písm. b) zákona o pobytu cizinců s uložením trestu vyhoštění spojuje pouze zánik povolení k trvalému pobytu, nikde ale neuvádí, že by uložením trestu vyhoštění automaticky zaniklo postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta v ES, kterým žalobce disponoval na základě rozhodnutí ze dne 31. 3. 2008, takové postavení tedy žalobci v důsledku uložení trestu vyhoštění nemohlo zaniknout. Takové postavení je třeba zrušit postupem dle § 85 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců.
5. Měl za to, že povolení k trvalému pobytu a rozhodnutí o přiznání postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta jsou dva samostatné pobytové tituly, které sice mohou být určitým způsobem spojeny, nicméně mohou také „žít samostatným životem“, což je zjevné i z toho, že postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta může být přiznáno i po povolení k trvalému pobytu nebo dokonce bez povolení k trvalému pobytu podle § 83 odst. 3, 4 zákona o pobytu cizinců. Zákon rovněž připouští, aby bylo samostatně zrušeno. Dále ust. § 83 odst. 3 předpokládá, že postavení rezidenta může být přiznáno i cizinci, který nemá povolený trvalý pobyt, ale je pouze držitelem modré karty, § 83 odst. 4 pak dokonce neuvádí, že by cizinec žádající o opětovné přiznání postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta musel být držitelem jakéhokoliv pobytového oprávnění.
6. Soud v rozsudku, kterým žalobci uložil trest vyhoštění, postupoval podle ustanovení trestního zákoníku, žádné z těchto ustanovení však nepředstavuje implementaci čl. 12 odst. 1 směrnice. V odůvodnění soud ani nevedl žádné úvahy, ze kterých by bylo možné dovodit, že se splněním podmínek obsažených v tomto článku zabýval. Splněním

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

podmínek čl. 12 (výhradou veřejného pořádku) se tak v žalobcově případě nikdo autoritativně nezabýval a nedeklaroval jejich naplnění, bez splnění těchto podmínek nemohly nastat následky předpokládané v čl. 9 odst. 1 písm. b) směrnice. Podle čl. 12 směrnice nikoli každé rozhodnutí o vyhoštění cizince vede ke ztrátě nároku na právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta, takový důsledek má pouze vyhoštění, které splňuje podmínky uvedené v tomto článku.

7. Dále žalobce namítal nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí, neboť žalovaná neuvedla, o jakou konkrétní právní úpravu opírá své úvahy (na straně 5 rozhodnutí), dle kterých zánikem práva pobytu v zemi zaniká i k němu přiznané postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta. Žalovaná též chybně uvedla, že se v případě žalobce jednalo o správní vyhoštění, žalobci však byl uložen trest vyhoštění. Žalovaná nesprávně vykládá čl. 9 odst. 1 písm. b) směrnice, neboť dle něj nikoli každé rozhodnutí o vyhoštění vede ke ztrátě nároku na právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta, takové důsledky má pouze takové vyhoštění, které splňuje podmínky čl. 12 směrnice.
8. Žalobce rovněž namítal nepřezkoumatelnost založenou tím, že správní orgány jako důkaz neprovedly rozsudky, kterými mu byl uložen trest vyhoštění, a ani neověřily, zda žalobci bylo vyhoštění skutečně uloženo za splnění podmínek čl. 12 směrnice.
9. Navrhl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil, věc vrátil žalované k dalšímu řízení a uložil jí povinnost uhradit žalobci náklady řízení.

III. Vyjádření žalované

10. Žalovaná námitky žalobce odmítla, odkázala na spisový materiál a napadené rozhodnutí. Setrvala na svém závěru, že nabytím právní moci rozsudku ve věci vyhoštění zanikla žalobci dle § 76 písm. b) zákona o pobytu cizinců platnost povolení k trvalému pobytu na území, na str. 5 napadeného rozhodnutí žalovaná nepřesně uvedla, že se jednalo o správní vyhoštění. Ve věci vyhoštění rozhodl soud a žalované nepřislušelo, aby jeho závěry jakkoli přehodnocovala. Podstatné bylo, že na základě právní moci rozsudku ve věci vyhoštění zanikla platnost žalobcova povolení k trvalému pobytu, tzn. žalobci skončilo právo trvalého pobytu na území.
11. Právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta v ES je vždy vázáno na konkrétní pobytové oprávnění, postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta v ES tak žalobci zaniklo spolu s platností povolení k trvalému pobytu, tato provázanost vyplývá ze zákona o pobytu cizinců. Je vyloučeno, aby cizinec na území pobýval pouze na základě postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta v ES. V reakci na žalobní námitky žalovaná uvedla, že pobyt na základě tzv. modré karty je dle zákona o pobytu cizinců pobyt dlouhodobým. Neztotožnila se ani s názorem žalobce, že povolení k trvalému pobytu a postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta v ES lze od sebe oddělit jako dva samostatné instituty. V případě žalobce je zřejmé, že na území pozbyl oprávnění k trvalému pobytu a současně s ním zaniklo i k tomuto pobytu přiznané postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta v ES. Žádost, kterou se domáhal vydání povolení k pobytu dlouhodobě pobývajícího rezidenta v ES, aniž by současně disponoval platným oprávněním k pobytu na území, proto žalovaná vyhodnotila jako žádost zjevně právně nepřipustnou dle § 66 odst. 1 písm. b) správního řádu.
12. Navrhla zamítnutí žaloby pro nedůvodnost.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

IV. Obsah správního spisu

13. Žalobce podal dne 22. 3. 2023 správnímu orgánu I. stupně žádost o vydání povolení k pobytu dlouhodobě pobývacího rezidenta podle čl. 8 směrnice Rady 2003/109/ES ze dne 25. 11. 2003 o právním postavení státních příslušníků třetích zemí, kteří jsou dlouhodobě pobývacími rezidenty (dále jen „směrnice č. 2003/109/ES“). V žádosti uvedl, že mu byl uložen trest vyhoštění, čímž zanikla platnost povolení k trvalému pobytu ve smyslu § 76 písm. a) zákona o pobytu cizinců, nezanikla však platnost, ani nebylo zrušeno jeho právní postavení dlouhodobě pobývacího rezidenta v Evropském společenství na území (dále také „postavení dlouhodobě pobývacího rezidenta“), které mu bylo přiznáno dne 31. 3. 2008. Nebylo totiž přijato opatření k vyhoštění za podmínek stanovených v čl. 12 ve smyslu čl. 9 odst. 1 písm. b) směrnice č. 2003/109/ES, ani nebylo vydáno rozhodnutí podle § 85 zákona o pobytu cizinců.
14. Dle výpisu z evidence rejstříku trestů fyzických osob byl žalobce odsouzen rozsudkem Krajského soudu v Praze ze dne 7. 12. 2018, sp. zn. 4 T 22/2018 a rozsudkem Vrchního soudu v Praze ze dne 12. 4. 2019, sp. zn. 15 To 18/2019 za spáchání úmyslného trestného činu podle § 238 odst. 1, 2a, 3c zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „trestní zákoník“), stupeň dokonání § 21 odst. 1 trestního zákoníku, k nepodmíněnému trestu odnětí svobody ve výměře 8 let, trestu propadnutí věci a trestu vyhoštění ve výměře 7 let. Dle výpisu z CIS měl žalobce v ČR povolení k trvalému pobytu platné od 31. 3. 2008 do 12. 4. 2019.
15. Prvostupňovým rozhodnutím ze dne 4. 9. 2023 bylo řízení o žádosti žalobce zastaveno podle § 66 odst. 1 písm. g) správního řádu. Správní orgán I. stupně zjistil, že žalobci byl s platností od 31. 3. 2008 udělen v ČR trvalý pobyt občana třetího státu dle § 68 zákona o pobytu cizinců a zároveň mu bylo dle § 67 téhož zákona přiznáno postavení dlouhodobě pobývacího rezidenta v ES na území. Dále uvedl, že § 76 písm. b) zákona o pobytu cizinců váže zánik platnosti povolení k trvalému pobytu na objektivní skutečnost uložení trestu vyhoštění, zákon o pobytu cizinců pak ani nepředpokládá vedení samostatného správního řízení, toto ustanovení je třeba analogicky vztáhnout i na přiznání postavení dlouhodobě pobývacího rezidenta, neboť tyto dva instituty jsou spolu neoddělitelně spojeny. Je-li uděleno povolení k trvalému pobytu podle § 68 zákona o pobytu cizinců, je udělen i status dlouhodobě pobývacího rezidenta, totéž platí i opačně, zákon výslovně spojuje postavení dlouhodobě pobývacího rezidenta s povolením k trvalému pobytu. Dle § 83 zákona o pobytu cizinců lze sice přiznat postavení dlouhodobě pobývacího rezidenta v rámci samostatného správního řízení, avšak pouze za podmínky, že cizinec je držitelem povolení k trvalému pobytu. Zákon na žádném místě nepředpokládá separátní udělení a existenci statutu dlouhodobě pobývacího rezidenta bez povolení k trvalému pobytu. Dle § 85 odst. 3 zákona o pobytu cizinců zaniká platnost rozhodnutí o přiznání postavení rezidenta zrušením platnosti povolení k trvalému pobytu, toto ustanovení je pak třeba vyložit analogicky i pro případ zániku trvalého pobytu z důvodu uložení trestu vyhoštění, přestože výslovně zmiňuje zánik pouze zrušením platnosti povolení k trvalému pobytu. Ve věci tak bylo přijato opatření dle čl. 12 směrnice č. 2003/109/ES, neboť žalobci byl trestním rozsudkem uložen trest vyhoštění, zhodnocení skutečného a dostatečně závažného ohrožení veřejného pořádku nebo veřejné bezpečnosti tak provedly příslušné trestní soudy. Se zánikem platnosti povolení k trvalému pobytu dle § 76 písm. b) zákona o pobytu cizinců zaniká i platnost průkazu podle § 117f odst. 1 písm. d) zákona o pobytu

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

cizinců, žalobce tak nedisponuje žádným průkazem o povolení k pobytu, neboť mu byl zneplatněn, záznam o právním postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta se přitom vepíše právě do průkazu o povolení k pobytu, cizinec tedy musí být primárně držitelem povolení k pobytu na území. Samostatný průkaz obsahující pouze údaj o dlouhodobě pobývajícím rezidentovi nelze vydat, zákon jeho existenci vůbec nepředpokládá, přiznání takového postavení je vždy vázáno na jiné povolení k pobytu. Správní orgán I. stupně proto žádost považoval za bezpředmětnou, neboť se žalobce domáhal vydání průkazu, který nelze vydat, se záznamem o přiznaném právním postavení, které mu nenáleží. Navíc podle právní úpravy zákona o pobytu cizinců, do kterého byla směrnice řádně transponovaná, nelze ani toto právní postavení bez existence platného průkazu o povolení k pobytu nikam vepsat. Pro úplnost uvedl, že v rámci řízení sice činil úkony směřující k vydání meritorního rozhodnutí, a to konkrétně, když žalobce vyzval k seznámení se s podklady pro vydání rozhodnutí, ani tato skutečnost však není překážkou pro vydání usnesení o zastavení řízení. Odkázal na rozsudek NSS ze dne 17. 1. 2017, č. j. 5 Azs 248/2016-35, dle kterého provedení úkonů k odstranění vad podání neznamena, že by ve věci nemohlo být následně vydáno usnesení o zastavení řízení, pokud se v průběhu řízení zjistí, že pro takový typ rozhodnutí nastaly podmínky.

16. Proti prvostupňovému rozhodnutí podal žalobce dne 8. 9. 2023 odvolání, ve kterém namítal, že trest vyhoštění nemá sám o sobě vliv na zachované postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta. Nebylo totiž přijato opatření k vyhoštění za podmínek stanovených v čl. 12 ve smyslu čl. 9 odst. 1 směrnice č. 2003/109/ES, ani nebylo vydáno rozhodnutí podle § 85 zákona o pobytu cizinců. Zákon nikde výslovně neuvádí, že by uložením trestu vyhoštění automaticky zaniklo postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta, a není jasné, na základě čeho správní orgán I. stupně dovozuje, že zánikem povolení k trvalému pobytu automaticky zaniká i přiznání postavení dlouhodobého rezidenta. Analogie, kterou navrhuje, není možná, tyto instituty mohou existovat odděleně. Postavení rezidenta lze přiznat i držiteli modré karty, § 83 odst. 4 pak ani neuvádí, že by cizinec musel být držitelem jakéhokoli jiného pobytového oprávnění. Dále namítal, že nikoliv každé vyhoštění má za následek zánik postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta, ale pouze vyhoštění splňující podmínky čl. 12 směrnice č. 2003/109/ES, těmi se však správní orgán nezabýval, trest vyhoštění proto nemá za následek zánik postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta. Rovněž namítal nepřezkoumatelnost prvostupňového rozhodnutí, neboť správní orgán I. stupně neprovedl rozsudky, kterými byl uložen trest vyhoštění. Existenci samostatného průkazu, na jehož existenci naráží správní orgán I. stupně, pak předpokládá čl. 2 písm. g) a čl. 8 směrnice č. 2003/109/ES. Navrhl proto zrušení prvostupňového rozhodnutí.
17. Napadeným rozhodnutím ze dne 5. 12. 2023 žalovaná změnila důvod zastavení správního řízení tak, že řízení se zastavuje podle § 66 odst. 1 písm. b) správního řádu, ve zbytku prvostupňové rozhodnutí potvrdila. Žalovaná shrnula dosavadní řízení ve věci a příslušnou právní úpravu (§ 76 písm. b), § 83 odst. 1, 2, 3, 4 a 5 a § 117 odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců) a uvedla, že žalobci dle § 76 písm. b) zákona o pobytu cizinců zanikla ze zákona platnost povolení k trvalému pobytu na území, a to současně s právním postavením dlouhodobě pobývajícího rezidenta v ES, které bylo přiznáno tímž rozhodnutím. Není pochyb o tom, že postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta v ES je vždy vázáno na konkrétní pobytové oprávnění cizince na území, cizinec může mít na území povolení k pobytu bez přiznaného postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta, naopak nikoliv. Jednou z podmínek pro přiznání tohoto Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

postavení je též to, že cizinec nenarušil závažným způsobem veřejný pořádek nebo neohrozil bezpečnost státu. Zánikem práva pobytu v dané zemi zaniká i k němu přiznané postavení dlouhodobě pobývacího rezidenta. Ustanovení § 83 odst. 4 zákona o pobytu cizinců dopadá výlučně na cizince, kteří stále disponují povolením k pobytu, ale byla jim v minulosti zrušena platnost rozhodnutí o přiznání postavení dlouhodobě pobývacího rezidenta, z ustanovení je rovněž patrné, že aby cizinci bylo opětovně přiznáno postavení dlouhodobě pobývacího rezidenta, musí na území pobývat nepřetržitě 5 let, tj. jedná se o cizince s platným pobytovým oprávněním. Dále uvedla, že v případě žalobce bylo trestním soudem postupováno v souladu s čl. 12 směrnice č. 2003/109/ES, hodnocení výhrady veřejného pořádku příslušelo soudu, nikoliv správnímu orgánu, vyhoštěním žalobce jakožto cizince s povoleným trvalým pobytem zanikla i platnost rozhodnutí o přiznání postavení rezidenta, tento důsledek je souladný s čl. 9 odst. 1 písm. b) směrnice č. 2003/109/ES. Správní orgán I. stupně pouze uvedl nesprávný důvod, pro který bylo řízení zastaveno. Poukázala na § 45 odst. 3 správního řádu, dle kterého žádost nesmí být zjevně nepřípustná, podle § 66 odst. 1 písm. b) správního řádu řízení o žádosti správní orgán zastaví, jestliže byla podána žádost zjevně právně nepřípustná. Odkázala na rozsudky NSS ze dne 7. 5. 2008 č.j. 2 As 74/2007-55 a ze dne 22. 1. 2014 č.j. 3 Ads 9/2013-51. Shledala, že není pochyb o tom, že žádost není věcně projednatelná, neboť žalobce neměl postavení dlouhodobě pobývacího rezidenta v ES, současně nelze vést řízení podle § 83 zákona o pobytu cizinců, neboť žalobce nedisponuje žádným pobytovým oprávněním a nedisponoval jím ani v době podání žádosti. Byly tak dány důvody pro zastavení řízení podle § 66 odst. 1 písm. b) správního řádu, kdy žalovaná provedla tuto korekci.

V. Rozsudek Nejvyššího správního soudu

18. Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 19. 5. 2025, č. j. 3 Azs 201/2024-23 zrušil předchozí rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 18. 9. 2024, č. j. 4 A 1/2024-35 a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Nejvyšší správní soud (dále též „NSS“) shledal, že předchozí rozsudek je nepřezkoumatelný, neboť městský soud opomenul posoudit námitku, v níž stěžovatel zpochybňoval závěr žalované o zjevné právní nepřípustnosti jeho žádosti; toto závažné procesní pochybení přitom může mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Dle NSS sice městský soud v napadeném rozsudku velmi podrobně a na základě analogického výkladu vysvětlil, proč postavení dlouhodobě pobývacího rezidenta nemůže existovat bez pobytového oprávnění, tím však nijak nevysvětlil, proč i on má stěžovatelovu žádost za zjevně právně nepřípustnou, ačkoli stěžovatel zákonnost právě tohoto závěru žalované v žalobě zpochybňoval. Tato otázka je přitom pro posouzení zákonnosti napadeného rozsudku zcela zásadní, neboť jen v případě zjevné právní nepřípustnosti posuzované žádosti lze postupovat podle § 66 odst. 1 písm. b) správního řádu a řízení zastavit. NSS tak rozsudek zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení, ve kterém má městský soud posoudit otázku, zda lze stěžovatelovu žádost označit za zjevně právně nepřípustnou a vzít přitom v potaz judikaturu kasačního soudu, z níž vyplývá, že *zjevná právní nepřípustnost* představuje neurčitý právní pojem, který je nutno vykládat restriktivním způsobem. Dle NSS vzhledem k tomu, že správní orgán takovou žádost podle § 45 odst. 3 správního řádu neprojednává a řízení zastaví, je možné z důvodu ochrany práv účastníků řízení k tomuto způsobu rozhodnutí přikročit jen tehdy, jestliže je skutečně již na první pohled zřejmé, že žádosti nelze vyhovět. Nepřípustnost žádosti

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

proto musí být patrná již ze samotné žádosti, nikoli teprve z výsledků dalšího dokazování či zjišťování (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 5. 2008, č. j. 2 As 74/2007 - 55, č. 1633/2008 Sb. NSS, ze dne 29. 4. 2021, č. j. 8 As 210/2019-36, ze dne 17. 1. 2024, č. j. 4 As 42/2022 - 19, nebo ze dne 23. 8. 2024, č. j. 2 As 264/2023 - 33). Dále městský soud zohlední i závěr Nejvyššího správního soudu uvedený v rozsudku ze dne 14. 4. 2021, č. j. 3 As 56/2019 - 38, že za zjevně právně nepřipustnou nelze považovat ani takovou žádost, jejíž nepřipustnost je dovozována na základě sofistikovaných právních úvah. Nejvyšší správní soud rovněž uložil městskému soudu, aby – pokud dospěje k závěru, že žádost nelze označit za zjevně právně nepřipustnou – posoudil rovněž, zda skutkové a právní okolnosti věci umožňují ve správním řízení vydání procesního rozhodnutí, anebo je třeba žádost projednat a meritorně o ní rozhodnout.

19. Nejvyšší správní soud současně jako *obiter dictum* poznamenal, že žalovaná dospěla k závěru o zjevné právní nepřipustnosti stěžovatelovy žádosti na základě analogie zákona, jejíž podstata spočívá v tom, že se právní následek stanovený v právní normě aplikuje i na případy, které jeho dikce nezahrnuje. Předpokladem takového postupu však je existence mezery v zákoně a skutečnost, že oba případy (tj. ten, který daná norma zahrnuje, tak i ten, na který se nevztahuje) mají alespoň v podstatných bodech stejný teleologický základ (srov. Melzer, F. Metodologie nalézání práva. Úvod do právní argumentace. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2011, s. 245). Tento způsob nalézání práva se tedy jazykově neopírá o žádnou právní normu, a je tedy otázkou, zda za takové situace lze dospět k závěru, že je již na první pohled zřejmé, že žádosti nelze vyhovět.

VI. Stanoviska účastníků po zrušujícím rozsudku NSS

20. Po zrušujícím rozsudku NSS žalobce uvedl, že nedošlo ke změně skutkového stavu věci, nepožadoval nařízení jednání ve věci. Ani žalované nebylo známo, že by po vydání rozsudku NSS došlo ke změně skutkového a právního stavu, jednání ve věci nepožadovala.

VII. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

21. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a to v mezích žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů; dále jen „s.ř.s.“), a vycházel přitom ze skutkového a právního stavu ke dni vydání napadeného rozhodnutí (§ 75 odst. 1 s.ř.s.) a ze závazného právního názoru Nejvyššího správního soudu (§ 110 odst. 4 s.ř.s.). Po provedeném řízení dospěl soud k závěru, že žaloba je důvodná.
22. Soud ve věci samé rozhodl bez jednání, neboť účastníci ve smyslu § 51 odst. 1 s.ř.s. souhlasili s projednáním věci bez nařízení jednání.
23. V posuzované věci žalobce podal žádost o vydání povolení k pobytu dlouhodobě pobývajícího rezidenta dle čl. 8 směrnice č. 2003/109/ES, neboť měl za to, že mu toto postavení nadále přísluší, přestože mu zanikla platnost povolení k trvalému pobytu. Žalovaná žádost posoudila jako žádost o vydání průkazu o povolení k pobytu se záznamem o priznaném právním postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta v ES a

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

řízení pro zjevnou neopodstatněnost zastavila s ohledem na to, že žalobci zanikla platnost povolení k trvalému pobytu a přiznání postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta je vázáno na povolení k trvalému pobytu.

24. Soud se v návaznosti na zrušující rozsudek Nejvyššího správního soudu nejprve zabýval první žalobní námitkou, ve které žalobce nesouhlasil s tím, že jeho žádost je zjevně právně nepřipustná. Měl za to, že napadené rozhodnutí je nezákonné, neboť směrnice č. 2003/109/ES je pro Českou republiku závazná a existenci povolení požadovaného žalobcem výslovně předpokládá, jeho žádost je tak právně přípustná.
25. Dle § 45 odst. 3 správního řádu *žádost nesmí být zjevně právně nepřipustná. Takovou žádost správní orgán neprojedná a řízení zastaví (§ 66). Usnesení se oznamuje účastníkům, kteří byli o zahájení řízení uvědoměni.*
26. Dle § 66 odst. 1 písm. b) správního řádu *řízení o žádosti správní orgán usnesením zastaví, jestliže byla podána žádost zjevně právně nepřipustná.*
27. Dle § 66 odst. 1 písm. g) správního řádu *řízení o žádosti správní orgán usnesením zastaví, jestliže žádost se stala zjevně bezpředmětnou.*
28. Nejvyšší správní soud se k pojmu zjevné právní nepřipustnosti již opakovaně vyjadřoval. V rozsudku ze dne 7. 5. 2008, č. j. 2 As 74/2007-55 uvedl, že: „... zjevná právní nepřipustnost“ představuje neurčitý právní pojem, který je však nutno vykládat restriktivním způsobem. Podle ustanovení § 45 odst. 3 správního řádu totiž takovou žádost správní orgán neprojednává a řízení zastaví. Z důvodu ochrany práv účastníků řízení je proto možno k tomuto způsobu rozhodnutí přikročit jen tehdy, jestliže je skutečně již na první pohled zřejmé, že žádosti nelze vyhovět. To znamená, že tato nepřipustnost musí být patrna již ze samotné žádosti, nikoliv teprve z výsledků dalšího dokazování či zjišťování. Komentář ke správnímu řádu (J. Vedral: Správní řád – komentář, Polygon, 2006, str. 315 a násl.) jako příklady zjevné právní nepřipustnosti uvádí např. situaci, kdy o přiznání oprávnění vázaného na dosažení určitého věku žádá osoba, která této hranice nedosáhla, příp. žádost o přiznání určitého oprávnění, které může získat toliko právnická osoba, podá osoba fyzická. „Smyslem tohoto ustanovení je to, aby se takovou žádostí, u které je zcela zjevné, že jí nemůže být vyhověno, neboť to právní úprava neumožňuje, správní orgán nemusel po věcné stránce zabývat, neboť by to bylo zjevně bezpředmětné a výsledek řízení by byl naprosto stejný ... Žádost může být kvalifikována jako zjevně nepřipustná, pokud při jejím posuzování nebude správní orgán muset uplatňovat správní uvážení, resp. vykládat neurčité právní pojmy. V takovém případě by podle ustanovení § 45 odst. 3 postupovat nešlo a správní orgán by musel žádost posuzovat meritorně a teprve na základě proběhlého správního řízení ji případně zamítnout rozhodnutím podle § 67 odst. 1.“ ... „Nejvyšší správní soud zastává názor, že oba správní orgány a také krajský soud vzniklou právní situaci vyhodnotily chybně. Jak totiž plyne ze shora uvedeného, k závěru o zjevné právní nepřipustnosti předmětné žádosti došly až na základě jejího meritorního posouzení a poté, co vyhodnotily přiložené doklady (protokol o předání a převzetí opuštěného vozidla, prohlášení o zařazení majetku do vlastnictví obce). Ve skutečnosti tedy podaná žádost svojí podstatou nebyla zjevně právně nepřipustná (např. proto, že ji podal neoprávněný subjekt či že by její podání výslovně vylučovala zákonná úprava), takže by se s ní správní orgán I. stupně věcně vůbec nemusel zabývat, nýbrž právě naopak se s ní tento orgán vypořádal věcně a – materiálně vzato - ji neshledal důvodnou.“
29. Za zjevně právně nepřipustnou žádost je možné považovat podání žádající provedení něčeho, co není právně možné nebo k čemu není žadatel vůbec oprávněn (viz rozsudek

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

NSS ze dne 15. 11. 2013, čj. 2 As 71/2013-65, č. 6963/2013 Sb. NSS). Dle rozsudku NSS ze dne 17. 1. 2024 čj. 4 As 42/2022-19 se o žádost zjevně právně nepřipustnou ve smyslu § 66 odst. 1 písm. b) správního řádu jedná v případě, kdy je na první pohled a bez dalšího dokazování či zjišťování zřejmé, že jí nemůže být vyhověno. Z rozsudku NSS ze dne 23. 8. 2024 čj. 2 As 264/2023-33 plyne, že mezi takové žádosti, u kterých je právní nepřipustnost zřejmá na první pohled, lze zařadit i žádost o peněžitou pomoc oběti trestného činu, pokud zde není trestný čin (čin, který byl pravomocným rozhodnutím soudu posouzen jako trestný).

30. Dle rozsudku NSS ze dne 24. 4. 2020, č. j. 3 Ads 95/2018-58: *„Rozhodnutím o zastavení řízení je správní řízení ukončeno dříve, než dojde k věcnému posouzení žádosti. Potom však též podřazení určité skutkové podstaty fakticky pod pojem zjevné právní nepřipustnosti musí být „nabíledni“ (arg. „zjevné“), tedy bezrozporné a bez nutnosti složitější úvahy správního orgánu, kterou by bylo třeba argumentačně osvětlovat v odůvodnění usnesení o zastavení řízení. Dále (arg. „právní“) pak právní úprava musí být zřejmá, bezrozporná, bezmezerovitá a její aplikace nesmí vyvolávat jakékoli složitější interpretační otázky. Nepřipustnost žádosti musí být jednoznačně patrná již ze samotné právní úpravy bez dalšího, to jest bez nutnosti užití jakýchkoli interpretačních úvah a pomůcek (bez odkazů na judikaturu či na prameny doktrinního výkladu). Nepřipustnost sama pak bude mít zásadně charakter procesní, může spočívat typicky v nesplnění procesních předpokladů (příkladem může být zjevný nedostatek procesní způsobilosti žadatele; viz § 29 správního řádu).“*
31. Dle rozsudku NSS ze dne 14. 4. 2021 čj. 3 As 56/2019-38: *„Nejvyšší správní soud má především za to, že řízení o žádosti o přiznání náhrady za znárodněný majetek nelze zastavit s odkazem na § 66 odst. 1 písm. b) správního řádu, jak učinil žalovaný, neboť o žádost spadající pod toto ustanovení se v projednávané věci v žádném případě nejedná. Za žádost zjevně právně nepřipustnou lze totiž považovat jen takovou, z níž je na první pohled zřejmé, že jí nelze vyhovět. To především znamená, že tato nepřipustnost musí být patrná již ze samotné žádosti, nikoliv teprve z výsledků dalšího dokazování, zjišťování či sofistických právních úvah. V projednávané věci však žalobci uplatnili nárok, jehož mohou být nositeli, stěžovatel je orgánem věcně příslušným o uplatněném nároku rozhodnout a výsledek řízení je závislý na posouzení skutkového stavu a výkladu konkrétních ustanovení zákona, neboť apriorně není vyloučeno, aby zákon (na rozdíl např. od vydání věci) umožňoval přiznat náhradu i za majetek znárodněný či jinak pozbytý v cizině (viz např. zákon č. 42/1958 Sb. a navazující z. č. 212/2009 Sb.). Z výše uvedeného je zřejmé, že posouzení otázky přiznání náhrady za znárodněný majetek je v daném případě složitou otázkou skutkovou i právní a výše uvedené ustanovení § 66 odst. 1 písm. b) správního řádu zde nelze aplikovat.“*
32. Žalovaná při přijetí závěru o zjevné nepřipustnosti žádosti vyšla z toho, že žalobce nemůže mít postavení dlouhodobě pobývacího rezidenta v ES, neboť mu zanikla platnost povolení k trvalému pobytu a právní postavení dlouhodobě pobývacího rezidenta v ES je vždy vázáno s konkrétním pobytovým oprávněním cizince na území; dovodila, že důvod dle § 76 písm. b) zákona o pobytu cizinců k zániku trvalého pobytu lze analogicky vztáhnout i na postavení dlouhodobě pobývacího rezidenta, neboť tyto dva instituty jsou spolu neoddělitelně spojeny. Vycházela přitom ze znění § 83 zákona o pobytu cizinců, podle něhož lze postavení dlouhodobě pobývacího rezidenta v ES přiznat buď v rozhodnutí o povolení k trvalému pobytu (odst. 1), nebo až po vydání povolení k trvalému pobytu (odst. 2), či případně po vydání modré karty za splnění

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

dalších podmínek (odst. 3), rovněž je možné opětovné přiznání tohoto právního postavení po jeho zrušení (odst. 4). Dospěla k závěru, že ust. § 85 odst. 3 zákona o pobytu cizinců, dle kterého zaniká platnost rozhodnutí o přiznání postavení rezidenta zrušením platnosti povolení k trvalému pobytu, je třeba vyložit analogicky i pro případ zániku trvalého pobytu z důvodu uložení trestu vyhoštění, přestože toto ustanovení výslovně zmiňuje zánik pouze zrušením platnosti povolení k trvalému pobytu. Žalovaná též shledala, že podle § 117f odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců platnost průkazu o povolení k pobytu skončí nabytím právní moci rozhodnutí o zrušení povolení k pobytu nebo zánikem jeho platnosti. Z provázanosti postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta v ES s pobytovým oprávněním pak žalovaná dovodila, že zánikem pobytového oprávnění podle § 76 písm. b) zákona o pobytu cizinců musí nutně dojít i k zániku postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta v ES. A to přesto, že ust. § 76 písm. b) zákona o pobytu cizinců nijak výslovně neupravuje postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta v ES.

33. Žalovaná tak dospěla k závěru o zjevné právní nepřipustnosti žádosti nikoli na základě jednoznačné právní normy, ale na základě analogie zákona, jejíž podstata spočívá v tom, že se právní následek stanovený v právní normě aplikuje i na případy, které její dikce nezahrnuje. Předpokladem takového postupu je existence mezery v zákoně a skutečnost, že oba případy (tj. ten, který norma zahrnuje, tak i ten, na který se nevztahuje) mají alespoň v podstatných bodech stejný teleologický základ (srov. Melzer, F. Metodologie nalézání práva. Úvod do právní argumentace. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2011, s. 245).
34. Ve smyslu výše uvedené judikatury se tak nemohlo jednat o zjevnou právní nepřipustnost žádosti. Ta musí být zjevná na první pohled již ze samotné žádosti, bez nutnosti složitější právní úvahy. Příslušná právní úprava pak musí být zřejmá, bezrozporná, bezmezerovitá a její aplikace nesmí vyvolávat jakékoli složitější interpretační otázky; nepřipustnost žádosti musí být jednoznačně patrná již ze samotné právní úpravy bez dalšího, to jest bez nutnosti užití jakýchkoli interpretačních úvah a pomůcek (bez odkazů na judikaturu či na prameny doktrinálního výkladu). Oproti tomu, v daném případě se žádná výslovná právní úprava na danou otázku přímo nevztahovala, žalovaná založila svůj závěr o nepřipustnosti na složité a komplexní právní konstrukci, která vyžadovala výklad několika ustanovení zákona o pobytu cizinců a zejména zahrnovala použití analogie, která je metodou nikoli interpretace, ale dotváření práva pro případ mezery v zákoně. Nejde tedy o situaci, kdy by právní úprava byla zřejmá, bezmezerovitá (ucelená) a nevyvolávající složitější otázky, ba právě naopak. V posuzovaném případě tedy nemělo být postupováno dle § 66 odst. 1 písm. b) správního řádu.
35. V projednávané věci je patrné, že žalovaná dovodila zjevnou právní nepřipustnost tak, že na věc aplikovala příslušná ustanovení hmotného práva, věcně posoudila argumenty předložené žalobcem a vyhodnotila je jako nedůvodné. Žalovaná, resp. správní orgány, tedy de facto žádost věcně posuzovaly, přičemž se jednalo o složité právní otázky. V dané věci je tak obdobně příléhavé i následující hodnocení Nejvyšší správního soudu z rozsudku č. j. 2 As 74/2007 – 55: *„Nejvyšší správní soud zastává názor, že oba správní orgány a také krajský soud vzniklou právní situací vyhodnotily chybně. Jak totiž plyne ze shora uvedeného, k závěru o zjevné právní nepřipustnosti předmětné žádosti došly až na základě jejího meritorního posouzení a poté, co vyhodnotily přiložené doklady (protokol o předání a převzetí opuštěného vozidla, prohlášení o zařazení majetku do*

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

vlastnictví obce). Ve skutečnosti tedy podaná žádost svojí podstatou nebyla zjevně právně nepřipustná (např. proto, že ji podal neoprávněný subjekt či že by její podání výslovně vylučovala zákonná úprava), takže by se s ní správní orgán I. stupně věcně vůbec nemusel zabývat, nýbrž právě naopak se s ní tento orgán vypořádal věcně a – materiálně vzato - ji neshledal důvodnou.“ (zvýraznění bylo doplněno). Stejně tak v dané věci správní orgány v odůvodnění věc meritorně posoudily a na základě toho žalovaná dovodila zjevnou právní nepřipustnost, což je ve smyslu uvedené judikatury chybným postupem.

36. Žalovaná tak pochybila, když řízení o žádosti žalobce ve výroku napadeného rozhodnutí zastavila podle § 66 odst. 1 písm. b) správního řádu, ačkoliv žádost nebyla zjevně právně nepřipustná. Soud proto tuto žalobní námitku shledal důvodnou.
37. Dále se soud zabýval otázkou, zda skutkové a právní okolnosti umožňují ve správním řízení vydání procesního rozhodnutí, anebo zda je třeba žádost projednat a meritorně o ní rozhodnout.
38. Podle § 9 správního řádu je primárním účelem správního řízení vydání meritorního správního rozhodnutí, podmínkou vydání takového rozhodnutí je přitom věcné posouzení žádosti účastníka. Zastavení řízení bez meritorního přezkumu žádosti v tomto smyslu představuje výjimku z pravidla pro ty případy, kdy vůbec není možné se předmětem řízení zabývat. (srov. rozsudek NSS ze dne 21. 3. 2013 č.j. 4 As 11/2012-36).
39. Cílem správního řízení je vydání meritorního rozhodnutí. Může ovšem nastat situace, kdy se během řízení zjistí, že rozhodnutí být vydáno z rozličných důvodů nemůže. I v takovém případě musí jednou zahájené řízení mít nějaké procesní vyústění. Tím je usnesení o zastavení řízení (pokud je řízení zastaveno jen zčásti a ve zbytku je rozhodnuto meritorně, pak se v takovém případě vydává rozhodnutí). Je-li řízení zastaveno, nedošlo k meritornímu posouzení předmětu řízení, jak byl definován žadatelem (§ 45) či správním orgánem (§ 46), a tudíž usnesení o zastavení řízení nepředstavuje překážku věci rozhodnuté. (RIGEL, Filip. § 66 [Důvody pro zastavení řízení]. In: POTĚŠIL, Lukáš, HEJČ, David, RIGEL, Filip, MAREK, David. Správní řád. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 366, marg. č. 1.)
40. Ustálená judikatura NSS reflektuje, že právo na soudní ochranu ve smyslu čl. 36 Listiny základních práv a svobod zahrnuje i právo na meritorní rozhodnutí ve věci. Například z rozsudku NSS ze dne 4. 4. 2019, č.j. 2 Azs 21/2019-31 plyne, že právo na meritorní rozhodnutí o žádosti je součástí práva na spravedlivý proces garantovaného čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. Obdobně NSS v rozsudku ze dne 6. 2. 2025, č.j. 6 Ads 203/2024-38 označil za klíčovou z hlediska přístupu k soudní ochraně skutečnost, že se žalobci dostalo věcného posouzení jeho případu správním orgánem. Povinnost správního orgánu meritorně rozhodnout, jsou-li k tomu dány podmínky, vyplývá také z rozsudku NSS ze dne 2. 2. 2024, č.j. 10 Afs 96/2022-59.
41. Správní řád upravuje v § 66 důvody pro zastavení řízení, jedná se o překážky, které trvale brání správnímu orgánu v dalším řízení a v meritorním rozhodnutí (srov. Jemelka, L., Pondělíčková, K., Bohadlo, D.: Správní řád. Komentář. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2023, s. 1182). Zastavení řízení je deklarací skutečnosti, že pro konkrétní překážku není vůbec možné v řízení pokračovat a dospět k rozhodnutí o věci samé. Naproti tomu rozhodnutí o zamítnutí žádosti je negativním rozhodnutím o věci samé (rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 30. 11. 2011 č.j. 57 A 128/2010-56).

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

42. Výsledkem věcného posouzení žádosti je rozhodnutí o předmětu řízení ve smyslu § 67 správního řádu, tedy rozhodnutí o meritu (podstatě, jádru) žádosti účastníka – ať již je toto rozhodnutí pozitivní (vyhovění žádosti) nebo negativní (zamítnutí žádosti). Dle rozsudku NSS ze dne 21. 3. 2013, č.j. 4 As 11/2012-36 za situace, kdy správní orgány řízení zastavily pro podstatné vady žádosti a touto se odmítly věcně zabývat, nebyly vůbec oprávněny zkoumat meritorní otázky.
43. V daném případě se jednalo o řízení zahájené na žádost, kde se žalobce domáhal vydání povolení dle čl. 8 směrnice č. 2003/109/ES, aby mohl prokazovat svoje postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta v ES. Správní orgány tedy zásadně byly povinny danou žádost věcně posoudit a rozhodnout o jejím meritu, ledaže by se objevily překážky, které meritornímu posouzení bránily, takovými překážkami mohly být zejména důvody ve smyslu § 66 správního řádu. Jak je uvedeno výše, nebyly v daném případě splněny podmínky pro zastavení řízení dle § 66 odst. 1 písm. b) správního řádu, který užila žalovaná, taková překážka v řízení dána nebyla.
44. Správní orgán I. stupně řízení zastavil podle jiného důvodu (§ 66 odst. 1 písm. g) správního řádu) a soud se tedy v této souvislosti musel zabývat i otázkou, zda byly splněny podmínky pro zastavení řízení dle daného ustanovení. Dospěl však k závěru, že nebyly splněny ani podmínky pro zastavení řízení dle § 66 odst. 1 písm. g) správního řádu (žádost se stane zjevně bezpředmětnou).
45. Ustanovení § 66 odst. 1 písm. g) správního řádu podle ustálené judikatury správních soudů dopadá typicky na případy, kdy v průběhu řízení o žádosti dojde k takové změně skutkových nebo právních okolností, že žádost, která v době svého podání nebyla bezpředmětná, se bezpředmětnou stane. K tomu může dojít kdykoli v průběhu správního řízení, neboť bezpředmětnost se neodvíjí od časového hlediska, ale výlučně od předmětu žádosti. Zároveň je nutno vnímat ji jako stav, kdy jakýmkoli rozhodnutím o žádosti, ať už kladným nebo záporným, nedojde k žádné změně v právním postavení žadatele (viz rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 30. 3. 2009, č. j. 10 Ca 15/2009-49 a na něj navazující rozsudek NSS ze dne 14. 10. 2020, č. j. 5 As 62/2009-68). Pojem „zjevné bezpředmětnosti“ vyložil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 29. 3. 2016, č. j. 5 As 74/2015-56 tak, že *„zjevná bezpředmětnost návrhu je dána, pokud v průběhu řízení nastane důvod, v jehož důsledku nebude možné o žádosti věcně rozhodnout; nelze jí tedy vyhovět ani ji zamítnout a řízení je nutno procesním rozhodnutím zastavit. Bepředmětnost žádosti se posuzuje podle objektivních okolností v dané věci a nutně předchází meritornímu přezkumu. Pokud jsou dány důvody pro zastavení správního řízení podle § 66 odst. 1 písm. g) správního řádu, (...) meritorní přezkum je z povahy věci vyloučen.“* Podle rozsudku NSS ze dne 19. 3. 2012 č.j. 8 As 103/2011-92: *„Důvod pro zastavení řízení podle § 66 odst. 1 písm. g) správního řádu je dán tehdy, pokud v průběhu řízení o žádosti dojde k takové změně okolností, že rozhodnutí správního orgánu o žádosti již nebude mít pro žadatele význam (viz např. rozsudek ze dne 14. 10. 2010, č. j. 5 As 62/2009-68, v němž Nejvyšší správní soud uvedl jako příklad situaci, kdy žadatel o některé z povolení k pobytu na území ČR posléze získá státní občanství ČR). Tak je tomu i v nyní posuzované věci. Ať by žalovaný v dalším řízení rozhodl o žádosti stěžovatele o zrušení rozhodnutí o správním vyhoštění jakkoliv, nedošlo by ke změně v právním postavení stěžovatele, protože rozhodnutí o správním vyhoštění, které mu bylo uloženo a jehož zrušení se domáhal, již neplatí.“* Dle komentářové literatury se může jednat např. o případ řízení podle stavebního zákona o odstranění stavby, kterou před ukončením řízení zničí přírodní katastrofa.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

46. V dané věci však nedošlo v průběhu řízení k žádné změně skutkových a právních okolností (v důsledku kterých by rozhodnutí o žádosti již nemělo pro žadatele význam), ani nebyly od počátku dány žádné důvody zjevné bezpředmětnosti, nejednalo se o situaci, kdy by nebylo možné o žádosti věcně rozhodnout, tedy jí vyhovět nebo ji zamítnout, nebyly dány objektivní překážky ve smyslu uvedené judikatury, které by bránily meritornímu posouzení. Podmínky pro zastavení řízení dle § 66 odst. 1 písm. g) správního řádu tak nebyly splněny.
47. Pro úplnost soud konstatuje, že nebyly dány ani jiné důvody pro zastavení řízení ve smyslu § 66 správního řádu, to však ani není v dané věci spornou otázkou.
48. Z uvedeného je patrné, že nebyly dány podmínky pro zastavení řízení, tedy pro výjimečný postup, kdy pro určitou překážku není možné žádost věcně posoudit a o věci meritorně rozhodnout.
49. Správní orgány tedy byly povinny žádost věcně projednat a rozhodnout o věci samé, tedy buď žádosti vyhovět nebo ji zamítnout. Správní orgány však sice žádost věcně posoudily v odůvodnění, neboť se vyjádřily k argumentům žalobce a odůvodnily, proč žadatel nemá nárok na přiznání postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta v ES (resp. vydání průkazu o povolení k pobytu dlouhodobě pobývajícího rezidenta v ES). S tím však nekorespondoval výrok rozhodnutí, kdy v prvním stupni bylo řízení zastaveno § 66 odst. 1 písm. g) správního řádu, což žalovaná změnila na důvod dle § 66 odst. 1 písm. b) správního řádu; pro to však nebyly splněny podmínky. Správní orgány měly výrok rozhodnutí uvést do souladu s jeho odůvodněním, a tedy měly o věci meritorně rozhodnout ve smyslu § 67 správního řádu, nic tomu nebránilo.
50. Zároveň však pochybily i tím, pokud rozhodly o zastavení řízení a v odůvodnění se fakticky zabývaly meritem věci. Pokud totiž ve výroku rozhodly pouze procesně, nebyly oprávněny se v odůvodnění meritorním hodnocením věci zabývat. (srov. rozsudek NSS ze dne 7. 5. 2008, č. j. 2 As 74/2007-55 a rozsudek NSS ze dne 21. 3. 2013 č.j. 4 As 11/2012-36, bod 21).
51. Z výše uvedeného plyne, že v dané věci nebyly dány důvody k zastavení řízení ani podle § 66 odst. 1 písm. b), ani dle § 66 odst. 1 písm. g) správního řádu, v důsledku čehož jsou napadené rozhodnutí i prvostupňové rozhodnutí nezákonná. Zároveň byly dány podmínky k tomu, aby správní orgány rozhodly meritorně, a tudíž pochybily, pokud ve výroku o žádosti meritorně nerozhodly. Správní orgány pak pochybily i tím, pokud ve výroku rozhodly o zastavení řízení (tedy pouze procesně) a v odůvodnění se fakticky zabývaly meritem věci.
52. Je-li soudem přezkoumáváno rozhodnutí o zastavení řízení, tedy rozhodnutí procesního, nikoli meritorního charakteru, je soudní přezkum omezen právě a pouze na splnění procesních podmínek pro zastavení řízení; naopak je z povahy věci vyloučeno přezkoumávat námitky směřující do věci samé. (srov. rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 30. 11. 2011, č. j. 57 A 128/2010 – 56 a rozsudek NSS ze dne 21. 3. 2013, č.j. 4 As 11/2012-36). Soud se může zabývat toliko přezkumem těch výroků, které se staly součástí správních rozhodnutí a vůči nimž byly vyčerpány všechny řádné opravné prostředky. Nestal-li se tedy určitý výrok součástí správního rozhodnutí, nelze se posouzením jeho zákonnosti či nezákonnosti v soudním řízení vůbec zabývat. S ohledem na to se soud v tomto rozsudku nebude zabývat žalobními námitkami směřujícími do

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

věci samé, tedy k otázce, zda žalobci náleží postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta v ES.

53. Vzhledem k tomu, že žaloba byla důvodná, soud napadené rozhodnutí zrušil pro nezákonnost (§ 78 odst. 1 s.ř.s.). Nezákonností trpí i prvostupňové rozhodnutí, a proto soud rozhodl také o jeho zrušení (§ 78 odst. 3 s.ř.s.). K takovému kroku může soud přistoupit i bez návrhu ze strany žalobce (rozsudek NSS ze dne 26. 7. 2007, č.j. 1 Afs 57/2006 - 70). Jde o postup spíše výjimečný, odůvodněný zpravidla tím, že prvostupňové rozhodnutí nemělo být vůbec vydáno nebo že odvolací orgán by beztak nemohl jeho vady sám napravit (usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 8. 2007, č.j. 1 As 60/2006 - 106, č. 1456/2008 Sb. NSS, str. 4). V daném případě by žalovaná sama nemohla napravit vady prvostupňového rozhodnutí, ve kterém bylo rozhodnuto pouze procesně (o zastavení řízení), byť byly splněny podmínky pro meritorní rozhodnutí ve věci. S ohledem na zrušení napadeného rozhodnutí soud současně vyslovil, že se věc vrací žalované k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s.ř.s.). Správní orgán je v dalším řízení vázán právním názorem, který soud vyslovil ve zrušujícím rozsudku (§ 78 odst. 5 s.ř.s.).
54. V dalším řízení se správní orgány v souladu s výše uvedeným budou věcně zabývat žádostí žalobce, rozhodnou o merituu (podstatě, jádru) žádosti účastníka ve smyslu § 67 správního řádu, což náležitě odůvodní ve smyslu § 68 odst. 3 správního řádu.
55. O nákladech řízení soud rozhodl dle § 60 odst. 1 s.ř.s. ve spojení s ust. § 110 odst. 3 věty první s.ř.s. Žalobce byl ve věci samé úspěšný, proto mu přísluší právo na náhradu účelně vynaložených nákladů řízení proti neúspěšné žalované. Náklady vynaložené žalobcem představují soudní poplatek za žalobu ve výši 3 000 Kč, soudní poplatek za kasační stížnost ve výši 5 000 Kč, náklady právního zastoupení spočívající v odměně za 3 úkony právní služby po 3 100 Kč (dle § 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. a), d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, ve znění účinném do 31. 12. 2024, tj. převzetí právního zastoupení, podání žaloby, podání kasační stížnosti), tedy celkem 9 300 Kč, dále v odměně za 1 úkon právní služby v hodnotě ½ úkonu 2 310 Kč (dle § 7, § 9 odst. 5, § 11 odst. 2 a 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, ve znění účinném od 1. 1. 2025, tj. vyjádření ke stavu řízení) a náhradě hotových výdajů ve výši 3 x 300 Kč a 1 x 450 Kč, tedy celkem 1 350 Kč (§ 13 téže vyhlášky). Celková výše nákladů řízení tedy činí částku 20 960 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 2. září 2025

Mgr. Kateřina Peroutková v. r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.